Vrchního soudu v Praze ze dne 23.04.1993, sp. zn. 4 Tz 19/93, ECLI:CZ:VSPH:1993:4.TZ.19.1993.1

Číslo: 39/1993

Právní věta: Je-li podána obžaloba pro trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 156 odst.3 tr.zák.k soudu, kde působí soudce, který měl být tímto trestným činem poškozen, jsou dány důležité důvody k tomu, aby věc byla příslušnému soudu odňata a přikázána jinému soudu (§ 25 tr.řádu).

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 23.04.1993

Spisová značka: 4 Tz 19/93

Číslo rozhodnutí: 39

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí:

Hesla: Odnětí a přikázání věci

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 39

Je-li podána obžaloba pro trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 156 odst. 3 tr. zák. k soudu, kde působí soudce, který měl být tímto trestným činem poškozen, jsou dány důležité důvody k tomu, aby věc byla příslušnému soudu odňata a přikázána jinému soudu (§ 25 tr. řádu).

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze z 23. 4. 1993 sp. zn. 4 Tz 19/93)

K stížnosti pro porušení zákona generálního prokurátora ČR Vrchní soud v Praze rozhodl tak, že zrušil usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem z 24. 9. 1992 sp. zn. 5 Nt 66/92 a sám ve věci rozhodl tak, že se trestní věc obviněného B. O. odnímá Okresnímu soudu v Litoměřicích a přikazuje Okresnímu soudu v Lounech.

Z odůvodnění:

Okresní prokurátor v Litoměřicích podal dne 24. 8. 1992 u Okresního soudu v Litoměřicích obžalobu na obviněného B. O. jednak pro rozsáhlou majetkovou trestnou činnost, kvalifikovanou jako trestné činy podvodu a krádeže, jednak pro skutek posouzený obžalobou jako trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 156 odst. 3 tr. zák.

Posledně uvedeného deliktu se obviněný B. O. dopustil podle obžaloby tím, že dne 8. 3. 1992 ve výkonu vazby ve věznici MS ČR v Litoměřicích napsal a odeslal dopis adresovaný soudkyni Okresního soudu v Litoměřicích JUDr. O. H., ve kterém jmenovanou napadl hrubými, nevybíravými slovními výrazy proti její osobě.

Dne 17. 11. 1992 byl spis předložen Krajskému soudu v Ústí nad Labem s požadavkem na přikázání věci jinému soudu z důvodů zajištění objektivity rozhodnutí.

Krajský soud tento argument neakceptoval a usnesením z 24. 9. 1992 sp. zn. 5 Nt 66/92 rozhodl podle § 25 odst. 1 tr. ř. tak, že trestní věc obviněného B. O. se Okresnímu soudu v Litoměřicích neodnímá.

Proti rozhodnutí Krajského soudu podal generální prokurátor České republiky stížnost pro porušení zákona ve prospěch i v neprospěch obviněného B. O.

Stěžovatel v odůvodnění podaného mimořádného opravného prostředku především poukázal na to, že trestní řád nedefinuje obsah pojmu „důležité důvody“, pro které může být věc příslušnému soudu odňata a přikázána jinému soudu téhož druhu a stupně.

Základním kritériem pro posouzení existence důležitých důvodů tudíž podle názoru generálního prokurátora je, zda u místně příslušného soudu lze zajistit dodržení základních zásad trestního řízení, jak jsou uvedeny v ustanovení § 2 tr. řádu, a vyloučit jakékoliv pochybnosti o nestrannosti soudu, jako principu uvedeného v článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod občana, i v ustanovení § 5 odst. 1 zákona o soudech a soudcích (zák. čís. 335/1991 Sb., ve znění zák. č. 264/1992 Sb. a zák. č. 17/1993 Sb.).

Tyto pochybnosti podle názoru stěžovatele zde nepochybně existují, pokud by Okresní soud v Litoměřicích měl projednávat trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 156 odst. 3 tr. zák., jehož se měl dopustit obviněný B. O. vůči soudkyni Okresního soudu v Litoměřicích JUDr. O. H.

Pokud proto Krajský soud v Ústí nad Labem ponechal uvedenou trestní věc k rozhodnutí Okresního soudu v Litoměřicích, porušil zákon v ustanovení § 25 odst. 1 tr. řádu v neprospěch, ale i ve prospěch obviněného B. O.

Generální prokurátor proto navrhl, aby Vrchní soud v Praze v této podobě porušení zákona vyslovil, aby napadené usnesení Krajského soudu zrušil a dále aby postupoval podle § 271 odst. 1 tr. řádu.

Vrchní soud v Praze přezkoumal z podnětu podané stížnosti pro porušení zákona podle § 267 odst. 1 tr. řádu. správnost výroku napadeného usnesení a zabýval se rovněž správností postupu řízení, které jeho vydání předcházelo.

Vrchní soud shledal, že Krajský soud v Ústí nad Labem v odůvodnění napadeného usnesení sice zahrnul mezi důležité důvody svědčící pro odnětí věci příslušnému soudu a její přikázání jinému soudu téhož druhu a stupně též požadavek zabezpečení spravedlivého rozhodnutí v případě vyloučení soudců z vykonávání úkonů trestního řízení podle § 30 odst. 1 tr. řádu.

O takový případ však v předmětné trestní věci podle názoru Krajského soudu nejde, neboť nebylo zjištěno, že by soudci Okresního soudu v Litoměřicích, s výjimkou JUDr. O. H., které však trestní věc obviněného B. O. nebyla přidělena k rozhodování, splňovali zákonné podmínky k vyloučení z vykonávání úkonů trestního řízení, jak má ustanovení § 30 odst. 1 tr. řádu na mysli.

Z obsahu návrhu Okresního soudu v Litoměřicích ostatně podle Krajského soudu ani nevyplývalo, že by se soudci sami cítili být podjatými, pouze jimi byla naznačena domněnka, že by mohli být z

podjatosti podezíráni.

Podobná domněnka však podle mínění Krajského soudu zcela postrádala opodstatnění, neboť soudci jsou při výkonu své funkce nezávislí a jsou vázáni pouze právním řádem. Skutečnost, že jeden z nich je poškozeným v konkrétní věci, nemůže být podle Krajského soudu podnětem k tomu, aby ostatní byli vyloučeni z projednání této věci, navíc, když k takovému postupu neexistuje žádný zákonný důvod.

Shora uvedenou argumentaci neshledal Vrchní soud v této konkrétní trestní věci obviněného B. O. přiléhavou a správnou a v důsledku toho nemohl shledat zákonným a správným ani rozhodnutí, které bylo na shora citovaných úvahách a závěrech Krajského soudu v Ústí nad Labem založeno.

Plně opodstatněným naproti tomu bylo podle zjištění Vrchního soudu podání mimořádného prostředku generálním prokurátorem, neboť k porušení zákona skutečně došlo.

Nebyl ovšem porušen v neprospěch i ve prospěch obviněného B. O., ale výhradně v jeho neprospěch, neboť rozhodování v jeho trestní věci bylo Krajským soudem přes odůvodněné námitky Okresního soudu v Litoměřicích ponecháno tomuto Okresnímu soudu, o jehož plné nepodjatosti a nezaujatosti, respektive naprosté nepodjatosti a nezaujatosti všech jeho soudců – a popřípadě i přísedících a zapisovatelů – bylo reálně možné mít pochybnost, byť by se oni sami popřípadě podjatými být ani necítili.

V takovéto procesní situaci jsou podle názoru Vrchního soudu v Praze vždy dány důležité důvody pro odnětí věci příslušnému soudu a její přikázání jinému soudu téhož druhu a stupně, jak předpokládá ustanovení § 25 odst. 1 tr. řádu.

Vrchní soud v Praze proto vyslovil, že napadeným usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem byl porušen zákon v ustanovení § 25 odst. 1 tr. řádu v neprospěch obviněného B. O. a toto usnesení podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil.

Protože byly splněny zákonné podmínky pro postup podle § 271 odst. 1 tr. řádu, který ostatně stěžovatel výslovně navrhl, Vrchní soud v Praze po zrušení vadného rozhodnutí Krajského soudu znovu sám ve věci rozhodl.

Podle § 25 odst. 1 tr. řádu trestní věc obviněného B. O. odňal Okresnímu soudu v Litoměřicích a přikázal ji Okresnímu soudu v Lounech.

Volba tohoto konkrétního Okresního soudu byla vedena zejména hlediskem účelnosti a vhodnosti.